

Врз основа на член 22 став 1 точка 3 од Законот за Локална Самоуправа („Сл. весник на РМ“ бр.5/02) и член 14 став 1 точка 11 од Статутот на Општина Крива Паланка („Службен гласник на Општина Крива Паланка“ број 08/2010, 08/2014, 02/2018 ,03/2019 и 08/21), Советот на Општина Крива Паланка на седницата одржана на 07.12.2022 година, донесе

ПРОГРАМА ЗА ЛОКАЛЕН ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ НА ОПШТИНА КРИВА ПАЛАНКА ЗА 2023година

Вовед

Програмата за локален економски развој претставува дефиниран збир на активности кои се планирани да се реализираат во текот на 2023 година. Реализацијата на оваа програма треба да поттикне и обезбеди континуирано одржлив развој кој треба да го подобри животниот стандард на жителите на Крива Паланка. Општините согласно Законот за локална самоуправа од 2002 година, имаат надлежност и улога да водат и спроведуваат планирање на локален економски развој, Вклученоста на цела мрежа на луѓе и институции претставува клучен елемент за локалниот економски развој, а физичкиот и човечкиот капитал, природните ресурси и технолошкото знаење се фактори кои доколку правилно се искористат во голема мера ќе ја унапредат конкурентната способност на локално ниво, но истовремено ќе придонесат за промовирање и создавање дополнителна вредност на постојните бизниси, ќе поттикнат отворање на нови бизниси кои ќе генерираат нови вработувања и самовработување во локалната заедница што поттикнува економско јакнење на жените и мажите во општината. Подготовката на програмата се базира врз претходно изработени проценки и анализи на задницата, стратегиите и плановите за развој на општината во сите тематски области во кои локалната самоуправа има законски надлежности.

Развојни приоритети

Општина Крива Паланка во 2023 година ќе настојува да обезбеди поволни услови за локалниот економски развој. За таа цел активностите ќе бидат насочени кон создавање услови за поттикнување на локалниот економски развој, поддршка на проекти и активности кои придонесуваат за унапредување на економскиот развој и руралниот развој како и за привлекување на домашни и странски инвеститори. Исто така, залагањата ќе бидат насочени кон унапредување на локалната, регионалната и прекуграничната соработка преку реализација на веќе одобрени проекти и аплицирање на нови проекти пред националните и меѓународните организации, институции и фондови кои водат сметка за вклучување на родовата перспектива во своите планови, имплементација и ефекти.

Цели

- Континуиран развој на капацитетите на општината за привлекување инвестиции,

зголемување на вработувањата преку развој и реализација на проекти и промоција на општината како и потпомагање на МСП, занаетчиите жени и мажи, руралните заедници и НВО во Крива Паланка.

- Спроведување на стандарди за квалитет во општината, сертифицирање и подобрување на услугите.
- Континуирано зајакнување на капацитетите за привлекување инвестиции и овозможување на добра бизнис клима за развој на јавни приватни партнерства.
- Имплементација на добиени и аплицирање на нови проекти од домашни и меѓународни фондовиземајќи ја предвид родовата интеграција.
- Следење и имплементација на стратегиите за развој на Општина Крива Паланка.
- Поттикнување на развој на туризмот во општина Крива Паланка.

Активности

1. Поддршка на локалниот економски развој преку партиципативно учество на жените и мажите од заедницата и зголемување на конкурентноста на претпријатијата

1.1 Формирање на Економскиот совет на општина Крива Паланка.

Активноста предвидува формирање на Локален економски совет на општина Крива Паланка во кој ќе членуваат претставници од деловни субјекти од различни економски области на локално ниво. Предлозите и заклучоците на Локалниот економски совет ќе бидат доставувани до општината .

1.2 Анализа на потребите на локалните деловни субјекти.

Со користење на аналитичкиот методот анкета која што ќе биде спроведена од страна на општинската администрација ќе бидат анализирани потребите на локалните деловни субјекти.

2. Подобрување на услугите на локалната самоуправа

2.1. Воведување на ИСО 9001:2015 стандардот - II фаза

Со воведувањето на стандардот ISO 9001:2015 општината покажува дека нуди услуги со постојан квалитет и услугите се ориентирани кон граѓаните/ките во законска рамка, како и дека општината го зголемува позитивното искуство на граѓаните при извршување на надлежностите на општината и ќе се зголеми функционалноста на општинската администрација.

2.2 Јавно приватно партнерство (ЈПП)

Активноста се состои од идентификација на области, можности и проекти во локалниот економски развој подобни за модели за ЈПП. Преку моделот на ЈПП можат да се реализираат значајни капитални проекти, да се подобруваат јавните услуги и истите да генерираат одржлив развој на локалната заедница кој ќе има позитивно влијание и на жените и на мажите во општината.

3. Одржлив локален развој

3.1. Поддршка на развојот на МСП и претприемништво

Активноста предвидува јакнење на претприемачките вештини и капацитети на постојните и нови потенцијални претприемачи/чки преку организирање на обуки за

започнување на бизниси во разни области како и за подготовка и спроведување на бизнис планови како и управување со финансии.

3.2. Унапредување на капацитетите и нивото на информираност на локалната бизнис заедница за пристап до капитал

Активноста е планирана да се реализира преку континуирано обезбедување на информации, организирање на состаноци со бизнис секторот, стопанските комори со цел подобра информираност на локалните бизнис-луѓе за пристап до капитал и можностите за нови вложувања во локалната економија.

3.3 Поддршка и развој на занаети

Занаетите претставуваат значаен дел од локалната економија не само од аспект на економската активност и можноста за самовработување туку и од аспект на потребата од услугите кои занаетчиите ги испорачуваат кон граѓаните/ките кои што се неопходни за нормално функционирање на една локална заедница.

Програмата предвидува активности за поддршка на занаетите преку организирање на состаноци, консултации и дискусии за предизвиците со кои се соочуваат занаетчиите и донесување народово-сензитивни мерки за поддршка.

4. Поттикнување на развојот на земјоделството и руралниот развој

4.1 Воведување на награда за најуспешен млад земјоделец

Со воведувањето на наградата за најуспешен млад земјоделец ќе се даде придонес за афирмација на органското земјоделско производство на локално ниво од една страна и ќе се даде придонес кон зголемување на интересот на младите и жените за основање на земјоделски стопанства и отпочнување на агро бизниси како и мотивирање на производство на земјоделски производи за сопствена употреба.

4.2 Интензивирање на соработката со АФПЗРР, АПРЗ и МЗШВ и други.

Интензивирање на соработката со АФПЗРР, АПРЗ и МЗШВ е во насока на подобра промоција на програмите за финансирање на проекти и активности во рамки на ИПАРД програмата, како и други видови на програми и субвенции.

Благовремено издавање на потврди за потребите на граѓаните и граѓанките за аплицирање по мерките на ИПАРД програмата како и друг вид на помош при аплицирање.

5. Подготовка на проекти и проектно управување

5.1 Аплицирање на проекти по Програмите за рамномерен регионален развој, Програмата за финансиска поддршка на рурален развој и други програми имајќи ја предвид родовата интеграција.

Општина Крива Паланка во текот на 2023 година ќе учествува со проектни апликации за добивање на финансиска поддршка по објавени повици.

5.2 Сопствено учество во општински, регионални, национални и меѓународни проекти.

Според утврдените правила за аплицирање за одредени проекти, во зависност од донаторот како неопходност се наметнува потребата од обезбедување на средства за сопствено учество кои мора да се за пазат како прв услов за аплицирање за одреден проект.

6. Соработка со канцеларијата на СИПР

Општина Крива Паланка како дел од Североисточниот плански регион (СИПР), а со цел успешно функционирање на канцеларијата на СИПР и квалитетна испорака на регионални услуги од истата, учествува и ја подржува одлуката на Советот на СИПР, кој го сочинуваат градоначалниците на 6-те општини од СИПР, за плаќање на одреден износ на сметката на СИПР како членарина.

7. Соработка со ЗЕЛС

Општина Крива Паланка како основач и членка на Заедницата на единици на локална самоуправа (ЗЕЛС), која е своевиден сервис на единиците на локална самоуправа, активно и континуирано ги користи услугите испорачани од ЗЕЛС и има обврска кон ЗЕЛС да плаќа годишна членарина.

8. Изработка на стратешка и друг вид на документација

8.1. Покренување на иницијатива за изработка на урбанистичко планска документација за развој на локалната економија

Со цел овозможување на забрзан локален економски развој неопходна е изработка на урбанистичко планска документација која што ќе овозможи услови за развој на локалната економија преку изградба на капацитети и уредување на простор.

За таа цел програмата предвидува:

- изработка на урбанистичко планска документација за развој на туризмот и угостителството;
- изработка на урбанистичко планска документација за развој на лесна индустрија;
- изработка на урбанистичко планска документација за развој на терцијален сектор ;
- изработка на урбанистичко планска документација за развој на капацитети за искористување на обновливи извори на енергија.

8.2. Покренување на иницијатива за изработка на техничка документација

За успешна и непречена реализација на проекти кои ќе придонесат за зголемување на економската активност во локалната заедница неопходна е изработка на комплетна техничка документација со Одобрение за градење, адаптирана за потребите на проектни апликации, согласно критериумите за аплицирање во ЕУ фондови, национални програми и др.

8.3 Изработка на План/Стратегија за локален економски развој.

Оваа активност се планира да се реализира преку Програмата на УСАИД со учество на консултант , општинска администрација , бизнис секторот и НВО .

9. Поттикнување на развој на туризмот

9.1. Подготовка и дизајн на промотивен материјал за привлекување на туристи и посетители во општина Крива Паланка.

Со оваа активност се планира изработка на разни видови на промотивен материјал.

9.2. Продлабочување на соработката со збратимени општини со фокус на можностите за развој на разни видови туризам .

9.3. Креирање и збогатување на туристичкиот потенцијал и понуди со посебен акцент на алтернативниот и руралниот туризам.

Со оваа активност се предвидува организирање на промотивни активности од различни области (кулинарски, традиционални и сл.настани кои ќе внимаваат на намалување на родовите стереотипи и ќе промовираат прогресивно и рамноправно демократско општество).

10.Други оперативни расходи и договорни услуги

10.1. Учество на специјализирани обуки, тренинзи, семинари, конференции, онлајн во земјата и во странство.

Со цел следење на трендови и континуирана надоградба на знаењата од соодветните области, како и благовремено следење на измени во закони, правилници и т.н. се предвидува организирање и учество на обуки, тренинзи, семинари, конференции, онлајн во земјата и во странство.

10.2. Превод на проектна документација и стручна литература, услуги за печатење и издавање на литература како и друг промотивен материјал.

10.3. Консултантски услуги за специфични проектни активности.

За реализација на специфични активности за кои е потребно специфично образование, работно искуство или вештини потребно е ангажирање на консултанти, проектен менаџмент, ИТ и сл., кои ќе учествуваат во реализација на активностите.

10.4. Подготовка и дизајн на проекти и друга проектна документација.

За потребите на реализација на активностите предвидени согласно програмата потребно е ангажирање на стручни лица со соодветно образование и лиценци за изработка на техничка документација, физибилити студии, елаборати, истражувања, визуелизација, фото и видео документација и слично, неопходни за реализација на активности предвидени во програмата.

АКЦИСКИ ПЛАН

Оперативна, родово-сензитивнабуџетскапрограмаза Локален економски развој за 2023 година
наОпштинаКриваПаланка

Буџетска програма и konto	1	ЦЕЛ:Поддршка на локалниот економски развој преку партиципативно учество на заедницата и зголемување на конкурентноста на претпријатијата				
	Задача /Проект	Активности	Временски период	Резултати/ индикатори	Носителнаактивност	Буџетмкд
426210 Г1		1.1. Формирање на Економски совет на општина Крива Паланка	2023	Формиран Економскиот совет на општина Крива Паланка со податоци за составот на советниците разделени по пол	Општинска администрација Градоначалник	20.000,00
425920 Г1		1.2. Анализа на потребите на локалните деловни субјекти	2023	Публикуван извештај со заклучоци од спроведена анкета со интегрирана родова перспектива	Општинска администрација Надворешен консултант	10.000,00
	2	ЦЕЛ:Подобрување на услугите на локалната самоуправа				
	Задача /Проект	Активности	Временски период	Резултати/ индикатори	Носителнаактивност	Буџетмкд
426990Г1		2.1.Воведувањена ИСО 9001:9015 стандардот - II фаза	2023	Имплементиран ИСО 9001:9015 стандардот - II фаза	Општинска администрација Градоначалник Лице задолжено за квалитет	120.000,00

425970 Г1		2.2.Јавно приватно партнерство	2023	Изработени елаборати за можностите на ЈПП на ниво на општина Крива Паланка	Општинска администрација Градоначалник Надворешна експертиза	120.000,00	
	3	ЦЕЛ:Одржлив локален развој					
		Задача /Проект	Активности	Временски период	Резултати/индикатори	Носителнаактивност	Буџетмкд
425990 Г1			3.1. Поддршка на развојот на МСП и претприемништво	2023	Организаирани обуки за започнување со бизниси Организаирани обуки за подготовка и спроведување на бизнис планови Тематски обуки за водење на бизниси Број на жени и мажи кои присуствувале на обуките за започнување бизниси, бизнис планови и водење бизниси	Општинска администрација Надворешен консултант	60.000,00
426210 Г1			3.2.Унапредување на капацитетите и нивото на информираност на локалната бизнис заедница за пристап до капитал	2023	Организирање на инфо сесии Број на учесници на инфо-сесии разделен по пол	Општинска администрација,	30.000,00

426210Г1		3.3. Поддршка и развој на занаети	2023	Организирање на состаноци Број на учесници на состаноците разделен по пол	Општинска администрација Градоначалник Совет на млади	10.000,00
4	ЦЕЛ: Поттикнување на развојот на земјоделството и руралниот развој					
	Задача /Проект	Активности	Временски период	Резултати/индикатори	Носителна активност	Буџет мкд
		4.1. Воведување на награда за најуспешен млад земјоделец	2023	Доделена награда за најуспешен земјоделец за 2023 година согласно критериуми кои се родово-сензитивни	Општинска администрација Градоначалник Совет на општина	30.000,00
		4.2. Интензивирање на соработката со АФПЗРР, АПРЗ и МЗШВ и други.	2023	Организиран инфо денови и издадени потврди на апликанти Број на издадени потврди на апликанти разделени по пол на апликантот	Општинска администрација Градоначалник	30.000,00
5	ЦЕЛ: Подготовка на проекти и проектното управување					
	Задача /Проект	Активности	Временски период	Резултати/индикатори	Носителна активност	Буџет мкд
		5.1. Аплицирање на проекти по Програмите за рамномерен	2023	Аплицирани проекти по програмите	Општинска администрација	/

		регионален развој, Програмата за финансиска поддршка на рурален развој и други програми		Број на аплицирани проекти со вклучена родова компонента	Градоначалник Совет на општина		
		5.2. Сопствено учество во општински, регионални, национални и меѓународни проекти.	2023	Целосно реализирани и финасирани проекти во кои е предвидено сопствено учество Број на реализирани проекти со вклучена родова компонента		5.000.000,00	
426120 Г1	6	ЦЕЛ:Соработка со канцеларијата на СИПР					
		Задача /Проект	Активности	Временски период	Резултати/индикатори	Носителна активност	Буџет мкд
			6.1. Поддршка на испораката на услуги од канцеларијата на СИПР/членарина за 2023 година	2023	Унапредена регионална соработка Аплицирани проектни предлози Број на аплицирани проектни предлози што ја интегрираат родовата еднаквост Иницирани регионални иницијативи за одржлив развој	Општинска администрација Градоначалник Совет на општина	200.000,00
426120 Г1	7	ЦЕЛ:Соработка со ЗЕЛС					
		Задача /Проект	Активности	Временски период	Резултати/индикатори	Носителна активност	Буџет мкд

		7.1. Заедница на единици на локална самоуправа која е своевиден сервис на единиците на локалната самоуправа /чланарина за 2023 година	2023	Континуирано користење на услугите од ЗЕЛС	Општинска администрација Градоначалник Совет на општина	200.000,00	
	8	ЦЕЛ:Изработка на стратешка и друг вид на документација					
		Задача/Проект	Активности	Временски период	Резултати/индикатори	Носителнаактивност	Буџетмкд
			8.1. Покренување на иницијатива за изработка на урбанистичко планска документација за развој на локалната економија	2023	Реализирана иницијативата за изработка на урбанистичко планска документација за развој на локалната економија	Општинска администрација Градоначалник Совет на општина	/
			8.2.Покренување на иницијатива за изработка на техничка документација .	2023	Реализирана иницијативата за изработка на техничка документација	Општинска администрација Градоначалник Совет на општина	/
			8.3. Изработкана План/Стратегија за локален економски развој.	2023	Изработена План/Стратегија за локален економски развој со вклучена родова перспектива	Општинска администрација Градоначалник Совет на општина Надворешен консултант Бизнис сектор НВО	/
	9	ЦЕЛ:Поттикнување на развој на туризмот					

	Задача/Проект	Активности	Временски период	Резултати/индикатори	Носителна активност	Буџет мкд	
		9.1. Подготовка и дизајн на промотивен материјал за привлекување на туристи и посетители во општина Крива Паланка	2023	Изготвен промотивен материјал кој ги зема предвид општествените нееднаквости меѓу мажите и жените	Општинска администрација Градоначалник	50.000,00	
		9.2 . Продлабочување на соработката со збратимени општини со фокус на можностите за развој на разни видови туризам	2023	Продлабочена соработка	Општинска администрација градоначалник	300.000,00	
		9.3 Крирање и збогатување на туристичкиот потенцијал и понуди со посебен акцент на алтернативниот и руралниот туризам	2023	Организирани промотивни активности од различни области (кулинарски, традиционални и сл. настани кои внимаваат на намалување на родовите стереотипи)	Општинска администрација Градоначалник	120.000,00	
	10	ЦЕЛ: Други оперативни расходи и договорни услуги					
	Задача/Проект	Активности	Временски период	Резултати/индикатори	Носителна активност	Буџет мкд	
426310		10.1 Учество на специјализирани обуки, тренинзи, семинари, конференции, онлајн во земјата и во странство.	2023	Повисоко ниво на стручна подготвеност на општинската администрација Број на жени и мажи	Општинска администрација	100.000,00	

				кои учествувале на специјализирани обуки, тренинзи, семинари и конференции во земјата и странство		
425920		10.2 Превод на проектна документација и стручна литература, услуги за печатење и издавање на литература како и друг промотивен материјал.	2023	Обезбеден превод на документација за реализација на проекти Овозможен симултан превод за настани Публикувани флаери, водичи, брошури и друг промотивен материјал	Општинска администрација	100.000,00
		10.3 Консултантски услуги за специфични проектни активности.	2023	Изработени и реализирани специфични проектни активности	Општинска администрација	100.000,00
		10.4 Подготовка и дизајн на проекти и друга проектна документација.	2023	Изработени техничка документација и друг вид на потребна проектна документација	Општинска администрација Градоначалник	300.000,00
Буџет планиран од Буџетот на општината						6.900.000,00

За реализација на целите на програмата, Општина Крива Паланка ќе ги превземе сите потребни активности и ќе ги стави на располагање техничките и човечките ресурси. Ќе соработува со сите чинители (организации, институции и поединци), вклучително граѓанските организации и месните заедници, кои и ќе бидат еден од главните партнери во реализацијата на активностите.

Носител на реализацијата на програмските активности е Одделението за јавни дејности, економски развој и информатичка технологија во општината, кое исклучително ќе води сметка за постигање на програмските цели и родовата врамнотеженост при реализација на активностите и алокација на финансиските средства. Активностите од Програмата ќе ја имплементира Одделението за Јавни дејности, економски развој и информатичка технологија ќе ја имплементира во соработка со другите релевантни одделенија во општината.

Финансирање

Финансирањето на активностите ќе се реализира со средства од Буџетот на Општина Крива Паланка и буџет од други извори (регионални, национални, меѓународни програми, проекти и фондови).

Преодни и завршни одредби

Програмата влегува во сила со денот на донесувањето, истата ќе се објави во „Службен гласник на Општина Крива Паланка“, а ќе се применува од 01.01.2023година.

Бр. 09 - 4556/23
07.12. 2022 год.
Крива Паланка

Совет на Општина Крива Паланка
Претседател
Изабела Павловска